

Miljödepartementet

Yttrande över Naturvårdsverkets förslag till revideringar av miljöledningsförfordningen (Förordning 2009:907 om miljöledning i statliga myndigheter)

Malmö universitet tackar för möjligheten att yttra sig över rubricerad remiss och vill härmed anföra vårt yttrande.

Malmö universitet ser överlag positivt på föreslagna revideringar av förordningen.

Malmö universitet vill särskilt framhålla vårt stöd till följande förslag till ändringar:

- Att Naturvårdsverket föreslås få reglera rapporteringen via föreskrift, och att bilagan Formulär för redovisning utgår från förordningen.
- Att fokus på, och uppföljning av, miljöpåverkan genom upphandling och inköp görs tydligare i enlighet med förslaget. Detta då en betydande miljöpåverkan från oss, och andra myndigheter, ligger i denna indirekta påverkan och att Malmö universitet och andra myndigheter, genom vår kravställning och uppföljning kan bidra till minskad miljöbelastning i flertalet sektorer.
- Att universitetets arbete med den miljöpåverkan som är relaterad till universitetets uppdrag, att bedriva utbildning, forskning och samverkan, inte ska redovisas i relation till denna förordning utan styras och följas upp genom andra former av styrning och rapportering. På Malmö universitet arbetar vi med integrering av miljöfrågor i utbildning, forskning och samverkan som en del i ett större arbete med att främja hållbar utveckling, i dess tre dimensioner och utifrån Agenda 2030. Detta görs genom universitetets kvalitetsarbete och interna styrmodeller. På institutionsnivå är det i verksamhetsplaner som detta sammanförs med de mer direkta miljöaspekterna. Malmö universitet anser att förordningen fortsatt kan rekommendera att ledningssystemet ska omfatta samtliga betydande aspekter, men att rapportering av indirekta aspekter inte för den sakens skull ska ske till Naturvårdsverket. Indirekta aspekter relaterade till utbildning, forskning och samverkan regleras bland annat via Högskolelagen, granskas bl.a. genom UKÄs tematiska genomlysningar och följs upp genom rapportering i årsredovisning. Enligt Statskontorets rapport Agenda 2030 i myndigheter, kommuner och regioner (Rapport 2020:15)¹ är det en rekommendation att styrningen mot Agenda 2030 förtydligas, och då i styrning av myndigheter ex.

¹ Agenda 2030 i myndigheter, kommuner och regioner. Slutrapport. Statskontoret, (2020:15).

via myndighetens instruktion. Ett ökat fokus på Agenda 2030 och därmed miljöfrågor som en del av ett bredare perspektiv, talar för att det kan finnas en risk för dubbelreglering/dubbelrapportering för lärosäten framöver, när det gäller indirekta miljöaspekter. Malmö universitet ser därför ett förtydligande avseende hållbarhetsrapportering, exempelvis som en del av vår årsredovisning, som ett alternativ väg framåt.

Malmö universitet vill även framhålla följande synpunkter:

- Det är otydligt på vilket sätt förslaget till ny vägledning anses vara anpassad till ISO 14001. Det föreslås att rekommendationen att myndigheter bör certifiera sig enligt ISO 14001 samt rapportering av myndighetens eventuella certifiering enligt den samma ska utgå. Samtidigt hänvisas det till en anpassning till ISO 14001 i samband med förslag till förändringar, såsom hantering av miljöpåverkan utifrån ett livscykelperspektiv.
- Handlingsplan, ansvarsfördelning och rutiner, det vill säga att planera och förtydliga ansvar i syfte att nå uppsatta miljömål, är en central del av ett miljöledningssystem. Malmö universitet ser positivt på att miljöledningssystemet i högre grad förväntas integreras i ordinarie styrsystem. Malmö universitet anser att handlingsplaner fortfarande är viktiga för att nå resultat och inte helt bör utgå från förordningstexten, men dock tydliggöra att det inte behöver vara en särskild handlingsplan för miljöarbetet.
- Ett livscykelperspektiv vid miljökrav i upphandling är något som Malmö universitet vill arbeta med i större utsträckning. Universitetet ser samtidigt att kravet medför ett väsentligt ökat behov av resurser och kompetens om önskad effekt ska kunna uppnås. Universitetet ser därför att ökade krav på detta område behöver gå hand i hand med ett utökat stöd, exempelvis genom Kammarkollegiet och Upphandlingsmyndigheten.
- Covid-19 pandemin har medfört en oväntat snabb digitalisering av universitetets verksamhet. Malmö universitet ser inte att antal digitala möten är en lämplig indikator på miljöförbättringar. Digitala möten är ett viktigt verktyg, bland andra, för att minska behovet av tjänsteresor. Tidigare, då digitala möten i regel ersatte en tjänste- eller pendlingsresa var detta mått relevant för att kunna följa vilka myndigheter som kunde visa på en ökning av digitala mötesformer. Men framöver, ser Malmö universitet att antalet digitala möten kommer vara ett för trubbigt mått och inte kommer tillföra något utöver den rapportering myndigheter redan åläggs, relaterat till vår relativa miljöpåverkan från resor (ex. i relation till årsarbetskraft). Malmö universitet ser det dock som positivt att efterfråga en redogörelse av hur man arbetar för en systematisk användning av digitala möten (reviderad fråga 10).
- I förslaget framhåller Naturvårdsverket ett intresse av att värna om statistikserier som byggts upp under de senaste tio åren. Men Malmö universitet ser att det faktum att många myndigheter föreslagit ändringar, och då hänvisat till problem med datakvalitet, signalerar att dessa statistikserier inte är tillförlitliga. Det faktum att en myndighet inte heller kan justera tidigare års siffror när kvalitetsbrister upptäcks, talar för att det finns kvalitetsbrister i statistikserierna. Malmö universitet skulle därför

rekommendera att kvalitet i framtids tidsserier prioriteras framför bevarandet av tidigare tidsserier. Vid rapportering av tjänsteresor skulle det kunna vara lämpligt att komplettera färdiga CO2 beräkningar med grunddata, såsom antal km med flyg, för att i takt med förändringar i beräkningsmetoder kunna återskapa jämförbara tidsserier.